

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT

Öğrenme Hedefi: Fonksiyon kavramı, ters/bileşke fonksiyonlar, limit ve süreklilik konularını ÖABT düzeyinde analiz edebilme.

BÖLÜM 1: FONKSİYONLAR VE TERS-BİLEŞKE

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

1. $f(x) = (2^x - 1) / (2^x + 1)$ fonksiyonunun tersi $f^{-1}(x)$ aşağıdakilerden hangisidir?

- a) $f^{-1}(x) = \log_2((1+x)/(1-x))$
- b) $f^{-1}(x) = \log_2((1-x)/(1+x))$
- c) $f^{-1}(x) = \log_2(1-x) - \log_2(1+x)$
- d) $f^{-1}(x) = (1+x)/(1-x)$
- e) $f^{-1}(x) = \log_2((x+1)/(x-1))$

Cevap: A. $y = (2^x - 1) / (2^x + 1) \Rightarrow y(2^x + 1) = 2^x - 1 \Rightarrow y \cdot 2^x + y = 2^x - 1 \Rightarrow 1 + y = 2^x(1 - y) \Rightarrow 2^x = (1+y)/(1-y) \Rightarrow x = \log_2((1+y)/(1-y))$.

2. $f(x) = \sin^2(3x) + \cos(5x)$ fonksiyonunun esas periyodu nedir?

- a) $\pi/15$
- b) $\pi/2$
- c) π
- d) $2\pi/15$
- e) $2\pi/3$

Cevap: C. $\sin^2(3x)$ için periyot $T_1 = \pi/3$. $\cos(5x)$ için $T_2 = 2\pi/5$. $\text{OKEK}(T_1, T_2) = \text{OKEK}(\pi/3, 2\pi/5) = 2\pi / \text{Obec}(3, 5) = 2\pi$. (Cevap 2π)

muratvuranlar.com

3. $\lim_{x \rightarrow \infty} [\sqrt{x^2 + x} - x]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) 0
- b) $1/2$
- c) 1
- d) 2
- e) ∞

Cevap: B. Eşlenik ile çarpılırsa: $[\sqrt{x^2 + x} - x] \cdot [\sqrt{x^2 + x} + x] = x^2 + x - x^2 = x$. x parantezine alınır $1 / [\sqrt{x^2 + x} + x]$. $x \rightarrow \infty$ için $1/2$ olur.

4. $\lim_{x \rightarrow 0} [x^2 \cdot \cos(1/x)]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) -1
- b) 0
- c) 1
- d) Yoktur
- e) ∞

Cevap: B. Sıkıştırma Teoremi: $-1 \leq \cos(1/x) \leq 1$ olduğundan $-x^2 \leq x^2 \cos(1/x) \leq x^2$ olur. Her iki yanın $x \rightarrow 0$ limiti 0 olduğundan ortadaki ifade de 0'a gider.

MATEMATİK ÖABT: LİMİT VE SÜREKLİLİK (SORU 5-8)

BÖLÜM 2: SÜREKLİLİK KAVRAMI

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

5. $f(x) = (x^2 - a) / (x - 1)$ fonksiyonunun $x=1$ noktasında bir limit değeri varsa 'a' kaçtır?

- a) 0
- b) 1/2
- c) 1/3
- d) 1
- e) 2

Cevap: D. Payda $x=1$ için 0 olmaktadır. Limitin olması için payın da 0 olması gerekir (0/0 belirsizliği). $1^2 - a = 0 \Rightarrow a = 1$ bulunur.

6. $\lim_{x \rightarrow 0} [\ln(1 + 3x) / \sin(5x)]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) 3/5
- b) 5/3
- c) 0
- d) 1/5
- e) $\ln 3 / 5$

Cevap: A. L'Hopital uygulanırsa: $[3 / (1 + 3x)] / [5\cos(5x)]$. $x=0$ için 3/5 elde edilir. Veya $\ln(1+u) \sim u$ ve $\sin(u) \sim u$ dönüşümü kullanılır.

muratvuranlar.com

7. $f(x) = \arcsin(2x - 3)$ fonksiyonunun en geniş tanım kümesi nedir?

- a) $1 < x < 2$
- b) $x > 2$
- c) $1 \leq x \leq 2$
- d) $x < 1$
- e) $x > 3/2$

Cevap: C. Arcsin fonksiyonunun tanım aralığı $[-1, 1]$ olduğundan: $-1 \leq 2x - 3 \leq 1$. Buradan $2 \leq 2x \leq 4$ ve $1 \leq x \leq 2$ bulunur.

8. $\lim_{x \rightarrow 0^+} [x^x]$ limitinin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) 0/0 belirsizliği
- b) ∞/∞ belirsizliği
- c) 1^∞ belirsizliği
- d) 0^∞ belirsizliği
- e) Belirsizlik yoktur

Cevap: D. $x \rightarrow 0^+$ için taban 0'a, üs 0'a yaklaşır. Bu 0^0 belirsizliğidir. Limit değeri $y = x^x \Rightarrow \ln y = x \ln x$ üzerinden hesaplanır ve sonuç 1 çıkar.

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT (SORU 9-12)

BÖLÜM 3: İLERİ LİMİT VE FONKSİYON ANALİZİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

9. $\lim_{x \rightarrow 1} [(1-x) \cdot \tan(\pi x / 2)]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) $-2/\pi$
- b) $2/\pi$
- c) $1/\pi$
- d) $\pi/2$
- e) 0

Cevap: B. $u = 1-x$ dönüşümü yapılırsa: $u \rightarrow 0$, $\tan(\pi(1-u)/2)$
 $= \tan(\pi/2 - \pi u/2) = \cot(\pi u/2)$. $\lim u \cdot \cot(\pi u/2) = \lim u /$
 $\tan(\pi u/2) = 1 / (\pi/2) = 2/\pi$.

10. $\lim_{x \rightarrow 0} [(1 - \cos(1 - \cos x)) / x^4]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) $1/8$
- b) $1/16$
- c) $1/32$
- d) 0
- e) $1/4$

Cevap: A. $1 - \cos u \approx u^2/2$, $u = 1 - \cos x \approx x^2/2$. O halde $(x^2/2)^2 / x^4 = (x^4/8) / x^4 = 1/8$.

muratvuranlar.com

11. $f(x) = \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$ fonksiyonu için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Çift fonksiyon
- b) Tek fonksiyon
- c) Artan fonksiyon
- d) Azalan fonksiyon
- e) Sınırsız fonksiyon

Cevap: B. $f(-x) = \ln(-x + \sqrt{(-x)^2 + 1}) = \ln(\sqrt{x^2 + 1} - x)$.
Eşlenik ile çarpılırsa $\ln(1 / (\sqrt{x^2 + 1} + x)) = -\ln(x + \sqrt{x^2 + 1}) = -f(x)$. Yani tek fonksiyondur.

12. $\lim_{x \rightarrow 1} [(\sqrt[3]{x} - 1) / (\sqrt{x} - 1)]$ limitinin değeri nedir?

- a) $1/3$
- b) $2/3$
- c) $4/9$
- d) $1/2$
- e) $1/6$

Cevap: B. L'Hopital uygulanırsa: $[(1/3)x^{-2/3}] / [(1/2)x^{-1/2}]$.
 $x=1$ için $(1/3) / (1/2) = 2/3$ bulunur.

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT (SORU 13-16)

BÖLÜM 4: SÜREKLİLİK VE ÖZEL TANIMLI FONKSİYONLAR

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

13. $f(x) = x / (1 + x)$ ise $(f \circ f)(x)$ bileşke fonksiyonu nedir?

- a) $x / (1 + 2x)$
- b) $x / (2 + x)$
- c) $x^2 / (1 + x)$
- d) $1 / (1 + x)^2$
- e) $2x / (1 + x)$

Cevap: A. $f(f(x)) = f(x) / (1 + f(x)) = (x / (1+x)) / (1 + x/(1+x)) = x / (1 + 2x)$.

14. $\lim_{x \rightarrow \infty} [(1 + 1/x^2)^x]$ limitinin sonucu nedir?

- a) 1
- b) e
- c) 0
- d) ∞
- e) Yoktur

Cevap: A. 1^∞ belirsizliği. kural: $e^{\lim x * (1+1/x^2 - 1)} = e^{\lim 1/x}$. $x \rightarrow \infty$ için $1/x \rightarrow 0$ olduğundan $e^0 = 1$ olur.

muratvuranlar.com

15. $f(x) = \sin^2 x / (1 - \cos x)$ fonksiyonunun $x=0$ 'da sürekli olması için $f(0)$ ne olmalıdır?

- a) $f(0)=1$
- b) $f(0)=2$
- c) $f(0)=0$
- d) $f(0)=-1$
- e) Sürekli yapılamaz

Cevap: B. $\sin^2 x = (1 - \cos x)(1 + \cos x)$. $\lim_{x \rightarrow 0} (1 - \cos x) / (1 + \cos x) = \lim_{x \rightarrow 0} (1 + \cos x) = 2$. Süreklilik için $f(0)=2$ olmalıdır.

16. $\lim_{x \rightarrow 0} [\sin(x^2) / (1 - \cos x)]$ limitinin değeri kaçtır?

- a) 2
- b) 2/3
- c) 1
- d) 0
- e) Yoktur

Cevap: A. L'Hopital veya eşdeğer ifadeler ile: $\lim_{x \rightarrow 0} x^2 / (x^2/2) = 2$. (Cevap 2)

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT (SORU 17-20)

BÖLÜM 5: TRİGONOMETRİK LİMİTLER VE TEORİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

17. $\lim_{x \rightarrow 0} [(\sqrt{1+x} - \sqrt{1-x}) / x]$ limitinin değeri nedir?

- a) 1
- b) 1/2
- c) 1/3
- d) 1/4
- e) 0

Cevap: A. L'Hopital: $[1/(2\sqrt{1+x}) + 1/(2\sqrt{1-x})] / 1$. $x=0$ için $1/2 + 1/2 = 1$. (Cevap 1)

18. $\lim_{n \rightarrow \infty} [1/(n+1) + 1/(n+2) + \dots + 1/(2n)]$ limitinin değeri nedir?

- a) $\log 2$
- b) $\ln 2$
- c) 1/2
- d) 1
- e) $e/2$

Cevap: B. Riemann toplamı: $\int [1/(1+x)] dx$ (0'dan 1'e). Sonuç $\ln(1+x) \Big|_0^1 = \ln 2$ olur.

muratvuranlar.com

19. $f(x) = x / (1 + x^2)$ fonksiyonunun görüntü kümesi (range) nedir?

- a) $[-1/2, 1/2]$
- b) $[-1, 1]$
- c) $\mathbb{R}$
- d) $(0, 1)$
- e) $\mathbb{R} - \{0\}$

Cevap: A. $y = x / (1+x^2) \Rightarrow yx^2 - x + y = 0$. x gerçel ise $\Delta = 1 - 4y^2 \geq 0 \Rightarrow -1/2 \leq y \leq 1/2$.

20. $f(x) = \sinh(x) = (e^x - e^{-x})/2$ fonksiyonunun tersi $f^{-1}(x)$ nedir?

- a) $\sin h(x)$
- b) $\ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$
- c) $\ln(x + \sqrt{x^2 - 1})$
- d) $e^x - e^{-x}$
- e) $\arcsin h(x)$ yoktur

Cevap: B. $y = (e^x - e^{-x})/2$ denklemini x için çözümlerse $x = \ln(y + \sqrt{y^2 + 1})$ bulunur.

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT (SORU 21-24)

BÖLÜM 6: BİLEŞKE VE TERS FONKSİYON LİMİTLERİ

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

21. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left[\frac{(x + \sin x)}{(x - \sin x)} \right]$ limitinin sonucu nedir?

- a) 0
- b) 1/2
- c) 1/3
- d) 1
- e) 2

Cevap: D. Pay ve payda x'e bölünürse: $\frac{[1 + (\sin x)/x]}{[1 - (\sin x)/x]}$. $x \rightarrow \infty$ için $(\sin x)/x \rightarrow 0$ olduğundan, sonuç $1/1 = 1$ olur.

22. $f(x) = \llbracket x \rrbracket$ (Tam değer fonksiyonu) hangi noktalarda süreksizdir?

- a) $x=1$
- b) $x=k$ ($k \in \mathbb{Z}$)
- c) $x=0.5$
- d) Her yerde süreklidir
- e) Hiçbir yerde sürekli değildir

Cevap: B. Tam değer fonksiyonu, her tamsayı ($\mathbb{Z}$) noktasında bir basamak yapar. Bu noktalarda sağ ve sol limitler farklı olduğundan fonksiyon süreksizdir.

muratvuranlar.com

23. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left[\left(\frac{x-1}{x+1} \right)^x \right]$ limitinin değeri nedir?

- a) 0
- b) 1/2
- c) 1/e
- d) e^2
- e) e^{-2}

Cevap: E. 1^∞ belirsizliği: $e^{\lim_{x \rightarrow \infty} x \cdot \left(\frac{x-1}{x+1} - 1 \right)} = e^{\lim_{x \rightarrow \infty} x \cdot \left(-\frac{2}{x+1} \right)} = e^{-2}$. (Cevap e^{-2})

24. Aşağıdaki ifadelerden hangisi her zaman doğru DEĞİLDİR?

- a) Sürekli fonksiyonlar sınırlıdır.
- b) Sürekli fonksiyonlar türevlenebilir.
- c) Sürekli bir fonksiyonun grafiği kopmaz.
- d) Kapalı aralıkta sürekli fonksiyon maksimum değerini alır.
- e) İki sürekli fonksiyonun bileşkesi süreklidir.

Cevap: B. Süreklilik, türevlenebilirlik için gereklidir ama yeterli değildir. Örneğin $f(x)=|x|$ fonksiyonu $x=0$ 'da süreklidir ama türevli değildir.

MATEMATİK ÖABT: FONKSİYONLAR VE LİMİT (FİNAL)

BÖLÜM 7: GENEL DEĞERLENDİRME

GEREKÇE VE ANAHTAR NOTLAR

GÜVEN (1-5)

25. $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{1 - \cos^2 x}{x \sin 2x} \right]$ limitinin değeri nedir?

- a) -1
- b) 0
- c) $1/2$
- d) $1/4$
- e) $1/8$

Cevap: C. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2 x}{x \cdot 2 \sin x \cos x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{2x \cos x}$.
 $\sin x/x \rightarrow 1$ ve $\cos 0 \rightarrow 1$ olduğundan sonuç $1/2$ olur.

muratvuranlar.com